

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitvlaria Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

XXVIII. Synodi Metensis, de indulgentia Ludovici ejusdem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-22974

quisivit, ampliavit, & rexit, & per nos & nobiscum, utinam non ad iudicium nostrum dicamus, eandem Ecclesiam, id est, regnum suum, quotidie acquirit, auget, atque gubernat idem Dominus Iesus Christus, sicut dictum est à Domino Ecclesiae per Prophetam: *Pro patribus tuis nati sunt tibi filij.* id est, pro Apostolis creavit tibi Episcopos, qui te regant & doceant. Cum qua Ecclesia nobis à Deo commissa, Rex Christiane & Domine, sicut litteris vestris iussistis, jejuniis & orationibus ac letaniis Dominum, summum

gubernatorem in navi sanctae Ecclesiae fluctante in hoc mare, id est, seculo naufragoso, peccatis nostris communibus dormientem pulsare & excitare & pro vobis deprecari studebimus ut quantocius pro sua ineffabili pietate evigilet & imperet ventis & mari, id est, tentationibus diabolicis & inquietudinibus secularium hominum, ut redeat quantulacunque tranquillitas, gratia & misericordia eiusdem Domini nostri Iesu Christi, cui est & sit potestas & honor & gloria & imperium in secula seculorum. Amen.

TITVLVS XXVIII.

Synodi Metensis, de indulgentia Ludovici Regis.

HÆC CAPITVLA TRACTATA ET CONFIRMATA

Sunt ab Episcopis in synodo habita apud Mettis civitatem, de indulgentia Hludouici Regis pro seditione & excessibus in regno fratris sui Karoli perpetratis.

Dilectis in Christo fratribus & consacerdotibus nostris, legatis videlicet divinae pacis ac nostrae unanimiatis, Hincmaro, Gunthario, Weniloni Archiepiscopis, & venerabilibus Coepiscopis nostris Herluino, Hildegario, Adventio, Abboni, Hincmaro, Erchanrao, Episcopi quorum nomina subter habentur adscripta, qui favente Domino & annuentibus gloriosis Principibus nostris Karolo & Hlothario in Mediomatricum civitatem anno incarnationis dominicae DCCCLIX. Indictione VII. V. Kal. Iunias synodali decreto convenimus.

CAP. I.

Nota & (pro dolor!) nimis est nota discordia atque calamitatis perniciēs quae factione quorundam seditionum hominum nuper inter fratres Reges nostros Hludovicum & Karolum accidit, unde tanta ac talia in Ecclesia nobis ad regendum divina dignatione commissa & in hoc regno perperè sunt admissa ut ipso etiam auditu horribilia cognoscantur; & si haec discordiae pestilentia diutius, operante humani generis antiquo hoste, duraverit, quam exiabilis & mortifera existat melius ipsi scitis. Qua de re memores quid veritas missis praedicatoribus iusserit, ut divinus Paulus dicit, *legatione fungimur*

pro Christo, reconciliamini Deo, legatione pro Christo fungentes, vos, fratres carissimi, legatos Deo amatae pacis, quoniam exinde jam gloriosos Principes nostros Karolum & Hlotharium episcopali auctoritate monuimus, ad Dominum Hludovicum Regem gloriosum mediante Domino ordinamus, sicut Salvator dicit: In quacunque, inquit, domum intraveritis, primum dicite, Pax huic domui. Et si ibi fuerit filius pacis, requiescet super illum pax vestra. Sin autem, ad vos revertetur. Quia aut erit quisque praedestinat us ad vitam, & caeleste verbum sequetur quod audiet. Aut si nullus audire voluerit, ipse praedicator sine fructu non fuerit, quoniam ei à Domino pro labore sui operis merces recompensabitur.

II.

Post praedicatam verò & postulatam pacem, legatio vestrae fraternitatis huiusmodi erit conditionis ut isdem Rex nobis, & utinam Deo, semper amabilis admissorum indulgentiam consequatur.

III.

Videlicet si se de omnibus quae per eum malitiosorum hominum persuasionem atque seductionem in parochiis nostris fratrumque nostrorum perpetrata sunt veraciter recognoverit, sicut scriptum est: *Iuxta Psal. 19. est Dominus his qui tribulato sunt corde.*

H iij

Psal. 44.

Luc. 10

1. Cor. 3.

Pfal. 50. &: *Sacrificium Deo est spiritus contribulatus.*
 quoniam cor contritum & humiliatum
 Deus non spernit. Et sicut hi qui fidè
Pfal. 144. Deum quærunt, invenire nunquam me-
 rentur, ita prope est Dominus omnibus
 invocantibus se in veritate.

I V.

Et si post veram recognitionem puriter
 confessus fuerit, quia iterum dicit Scrip-
Prov. 28. tura: *Qui abscondit scelera sua non dirige-
 tur. Qui autem confessus fuerit, & reliquerit*
1. Ioan. 1. *ea, misericordiam consequetur. &: Si confi-
 teamur peccata nostra, fidelis est & justus*
ut remittat nobis peccata nostra & emundet
nos ab omni iniquitate.

V.

Post puram confessionem, si
 promiserit quæ malè gesta sunt per dignos
 penitentiæ fructus, præveniente, adju-
 vante, & subsequente divina gratia, se
 pro viribus emendaturum, (quia scriptum
Luc. 3. est, *Facite fructus dignos penitentiæ*) ut
 tanto majora quærat bonorum operum
Pfal. 37. quisque lucra per penitentiam quanto
 graviora sibi intulit damna per culpam,
 (quoniam & illi beati quorum tecta bonis
 operibus sunt peccata) & ut scriptum est,
 quia peccavit, & populum peccare fecit,
 tanta sint bona quæ tanta operiant mala.

V I.

Deinde si sponderit ad pacem & con-
 cordiam præsentiter in toto corde &
 ore, & quanto citius rationabiliter & possi-
 biliter atque convenienter ex communi
 consensu fieri poterit, etiam præsentia
 corporis ad pacem & concordiam cum fra-
 tre suo Karolo se rediturum & in pace ac
 caritate Deo placita cum præfatis Princi-
 pibus nostris Karolo atque Hlothario, si
 ipsi eandem pacem & concordiam erga
 eum servaverint, permanfurum, & in se
 peccantibus debita dimiserit, sicut sua à
 Deo debita sibi cupit dimitti. Quia itidem
Hebr. 12. scriptura dicit. *Pacem sequimini cum om-
 nibus, & sanctimoniam, sine qua nemo vi-
 debit Deum.* Et cum mala cuncta bonis se-
 quentibus diluantur, tantum est discordiæ
 malum, quæ nisi extincta funditus fuerit,
 bonum nullatenus sequi evangelio teste
 permittat. & caritas est quæ operit multi-
 tudinem peccatorum, sine qua etiam si
 quis corpus suum tradat ad ignem, nihil
 ei nisi ad damnationis iudicium proderit.
Matt. 6. Et Dominus dicit: *Si non dimiseritis ha-
 minibus peccata eorum, nec pater vester cae-
 lestis dimittet vobis peccata vestra.*

V I I.

Post hæc si promiserit quòd jam ulte-
 rius tale vel simile schisma in hac sancta
 Dei Ecclesia atque in ista Christianitate
 non reiteret. Vnde scriptum est: *Qui bap-*
Eccli. 14. *tizatur à mortuo, & iterum tangit illum,*
*quid proficit lavatio ejus? Bapuzatur quip-
 pe à mortuo qui mundatur fletibus à pec-
 cato. sed post baptisma mortuum tangit*
qui culpas post lacrymas repetit Et iterum
scriptum est: Canis reversus ad vomitum
1. Pet. 2. *suum, & sus lota in volucrio luti. Quia*
 qui peccatum post penitentiam repetit,
 quali in lutosa aqua semetipsum volvit,
 vitæ munditiam subtrahit, ipsas etiam la-
 crymas ante Dei oculos fordidat facit.

V I I I.

Tunc demum promittat se ab illorum
 perditorum hominum tuitione atque favo-
 re, per quos tam graviter Deum offendit,
 disjungere. Et qui quasi ad ejus fidem, sed
 potius infideliter ad eum venerunt, ad re-
 ctam rationem in proximo plagito ante
 fratrem suum Karolum & nepotem suum
 Hlotharium, sicut Deo teste jam apud
 Marfnam propria manu firmaverat, veni-
 re, si potuerit, faciat. Et quemcunque il-
 lorum recta ratio dignificaverit, dignè ho-
 nore suo fruatur. Et qui per rectam ratio-
 nem erga seniore suum justificari non
 potuerit, & rationabilem misericordiam
 pro eo expetierit, eandem rationabilem
 misericordiam illi obtineat. De illo verò
 quem recta ratio & justum iudicium con-
 demnaverit, ut Rex Christianus cum Re-
 ge Regum Christo concorder, & alienæ
 perdioni se non commisculet: quia, ut
 Paulus dicit, non solum qui faciunt, sed
 etiam qui malè facientibus consentiunt,
 digni sunt morte. Vnde sanctus Innocen-
 tius dicit quia non multum interest inter
 committentis animum & consentientis fa-
 vorem. Adde amplius, plerumque dedit
 errare cui nemo consentit. Et iterum san-
 ctus Paulus cum talibus hominibus nec ci-
 bum sumere permittit. Et sanctus David
 dum totum se ad feedera pacis internæ
 constringeret, testatur quòd cum malis
 concordiam non teneret, dicens: *Nonne*
Pfal. 138. *qui oderant te, Deus, oderam illos, & sa-
 per inimicos tuos tabescebam? Perfecto odio*
oderam illos, inimici facti sunt mihi. Inimi-
 cos etiam Dei perfecto odio odisse est, ad
 quod facti sunt diligere, & quod faciunt
 increpare; mores pravorum premere, vi-
 tæ prodesse. Hinc Finces peccantem ci-
 vem coëuntem cum Madianite perculit,

et iram Dei iratus placavit. Et Iosaphat, qui tot de antea vita præconis attollitur, de Achab Regis amicitis penè periturus increpatur. cui à Domino per Prophetam dicitur: *Impio præbes auxilium, & his qui oderunt Dominum amicitia jungeris. Et idcirco iram quidem Domini merebaris; sed bona opera inventa sunt in te.* Hinc sacri canones à sancto promulgati Spiritu dicunt ut hi qui post excommunicationem vel interdictum cum excommunicatis communicaverint, condemnati anathema habeantur. Et sanctus Cyprianus Regis ministerium esse dicit impios de terra perdere, homicidas, perjuros, adulteros, veneficos, sacrilegos non finire vivere. Et in libro Regum scriptum est, dicente Domino per Prophetam: *Quia dimissisti virum morte dignum, erit anima tua pro anima illius, & populus tuus pro populo illius.* Et quam noxia sit indebita erga iniquos misericordia, monstratur in opere Saul ac Samuelis: quoniam cui Saul pepercit offendens Dominum, Samuel Prophetam in frustra concidit. Nam sicut quisque in se peccantibus debet propter Deum dimittere, ita in Deum peccantes, & Ecclesiam conculcantes, & regni pervasores, & in Christianitatis depopulatores, & in pacis perturbatores, & in patriæ proditores debet minister Domini Rex debitam vindictam propter Deum exercere. Quapropter sciat Rex nobis amabilis quia sicut infirmus sanari non potest qui à medico coquitur, quandiu ferrum ignitum in illius tenetur corpore, ita & nemo sanari potest à peccato quandiu in peccato manserit, vel quandiu in peccato manenti scienter & libenter communicaverit.

I X.

Tandem si se promiserit adiutorem & cooperatorem Dei pro viribus de cetero & rationabiliter futurum, qualiter Ecclesia Dei quæ in suo regno ac regnis nostrorum Principum una est, sicut & unum sacerdotium, secundum qualitatem periculosi temporis in unoquoque ordine restituatur, & sacerdotes Dei debita privilegia & ecclesiasticum vigorem obtineant, & populus justitiam & pacem habeat, congregatis vobis & nostro immo divino spiritu, qui est remissio omnium peccatorum, per ecclesiasticam apostolicæ auctoritatis potestatem illi peccata in nostris parochiis per illum & ab illo commissa ecclesiastica pietate & canonico more dimittite, eique indulgentiam postulanti dona-

te, atque illum sacre communioni, qua ipse se privaverat excommunicatis communicans, restituite.

X.

Et licet multorum annorum secundum præfixos à sacris canonibus gradus poenitentiae hæc perpetrata facinora indigerent, tamen confisi de Dei misericordia, apud quem non sic acceptatur mensura temporis ut doloris, nec abstinentia ciborum sicut mortificatio vitiorum, non præjudicantes patrum sententiis quæ de hujusmodi decreverunt, sed potius eorum sequentes humaniorem diffinitionem, hæc scribimus. Ait sancta Synodus Africana: *Pœnitentibus secundam differentiam peccatorum Episcopi arbitrio poenitentiae tempora discernantur.* Et S. Leo apostolicæ sedis Pontifex: *Hic, inquit, qui in tempore necessitatis & in periculi urgentis instantia prædictam poenitentiae & mox reconciliationis implorant, nec satisfactio interdicens est, nec reconciliatio deneganda: quia misericordiae Dei nec mensuras possumus ponere, nec tempora definire, apud quem nullas patitur veniæ moras vera confessio, dicente Dei spiritu per Prophetam: Cùm conversus ingemueris, tunc salvus eris. & alibi: Dic iniquitates tuas prior, ut justificeris. & item: Quia apud Dominum misericordia est, & copiosa apud eum redemptio. In dispensandis itaque donis Dei non debemus esse difficiles, nec se accusantium gemitus lacrymasque neglegere, cùm ipsam poenitentiam affectionem ex Dei credamus inspiratione conceptam, dicente Apostolo: Ne forte det illis Deus poenitentiam, & respiciant à diaboli laqueis, à quo captivi tenentur ad ipsius voluntatem.* Et sanctus Gregorius in evangelij homelia dicit: *Veniat foras mortuus, id est, culpam confiteatur peccator. Venientem verò foras salvant discipuli, ut pastores Ecclesie ei poenam debeant amovere quam meruit qui non erubuit confiteri quod fecit.*

X I.

His perpensis, fratres carissimi, si, ut diximus, jamdictum Regem à nobis amabilem ita contemperatum divinæ voluntati & sacre auctoritati inveneritis, secundum ministerium vobis à Deo traditum cum nostra unanimitate absolvite. Sin aliàs, vos nullo modo cum eo, quem absolvere non poteritis, ligare nolite: quoniam nec coram Deo nec in synodo nos inde auctores habebitis, si agere aliter, quod absit, præsumperitis; vósque & in synodo & coram Deo pro factò irrito dabit rationes.

Concil.
Carthag.
111. c. 31.

Leo I. epist.
91.
Hallig.
lib. 3. c. 9.
Regino lib.
1. c. 108.
Burchard.
lib. 18. c. 4.

Esa. 44.

Psal. 119.

1. Tim. 4.

S. Gregor.
hom. 20.
in evang.

XII.

Et si ipse, quod Deus longè faciat, ea quæ egit, unde illum nunc commonere vos mittimus, reiteraverit, omnia & ante divinos oculos & ad ecclesiastica judicia redivo vulnere curanda vel amputanda noverit revenire. Si quid quoque contra sanctam auctoritatem præsumptum vel subreptum sive extortum fuerit, non solum in divinis examinationibus, verum nec in divinis legibus quippiam prævalebit. Et non sit de cetero immemor idem Rex gloriosus quod dicit sanctus Gregorius.

Sciendam est, inquit, quia quisquis illicita nulla commisit, huic jure conceditur ut licitis utatur, sicque pietatis opera faciat ut

tamen, si noluerit, ea quæ mundi sunt non relinquat. Quilibet verò tanto à se licita debet abscidere quanto se meminit & illicita perpetrasse. Neque enim par fructus esse boni operis debet ejus qui minus & ejus qui amplius deliquit, aut ejus qui in nullis & ejus qui in quibuslibet facinoribus cecidit. Sed tanto quisque majora querat bonorum operum lucra per penitentiam quanto graviora sibi intulit damna per culpam. Unde à vobis nostra quin potius Dei voce commoneatur ut sic studeat præteritorum penitens, & imminetia atque futura cavens, Deo militare in regno terreno, quatenus mereatur conregnare Christo in regno cælesti.

Hæc que sequuntur peracta legatione renuntiaverunt Episcopi.

DE indulgentia sua nobis Hludovicus Rex pridie Nonas Junias in Wormatia dixit. Volo vos precari ut si in aliquo vestros animos offendi, ut hoc mihi perdoneris, ut inantea securus vobiscum loqui possimus. Ad hæc Hincmarus, qui primus in ordine ex sinistra parte illius stetit, respondit dicens: Ista causa citò ad effectum pervenire potest, quia quod nos offerimus, hoc vos petitis. Et monente Grimoldo ac Theodorico Episcopo, iterum ipse Hincmarus dixit: Nihil contra me fecistis unde noxium rancorem in mente contra vos teneam: quia si facerem, ad altare, ut Domino sacrificarem, accedere non auderem. Iterum monentibus eisdem Grimoldo & Theodorico ac Salomone, dicente ipso Theodorico hæc verba, Facite sicut senior noster precatur, parcite illi, respondit ipse Hincmarus hæc eadem verba: Quod in me, id est, in mea persona, offendistis, & peperi & parco. De hoc autem quod in Ecclesia mihi commissa & in populo malè est factum, voluntariè vobis dono consilium, & secundum Deum præsto auxilium, ut inde salvifitis, si vobis placet. Et præfati viri responderunt: Certè bene dicit, & ceteri fratres nostri in hæc verba & senserunt &

profecuti sunt. Tanta & talis indulgentia illi largita fuit, & non altera, neque amplius. De scripto autem quod confirmatum nobis est traditum, nec ipse à nobis quiddam quæsit, nec nos illi aliquid diximus, quoniam necdum cum illo ex hujusmodi in ratione eramus. Ipse autem post hæc & alia dixit nos egisse quod non egimus, ex hoc materiam sumens quod Guntharius illi familiariter, ut eum instrueret & ad satisfactionem provocaret, scriptum relegit ita inquires: Vos mihi transmisistis vestram epistolam cum capitulis, vos venistis cum causa facta. Nos non sumus hic nisi duo vel tres, qui sine aliis huc exilivimus. In illas causas intrare non possumus antequam cum nostris Episcopis inde tractemus: quia, Deo gratias, nihil sine illorum consilio feci. & postea inde respondeam. Nos autem expectabamus ut consilium à nobis de sua salute oblatum ipse quæreret, & tunc ei secundum illud scriptum donarem consilium. Ipse autem de suo gradu respondit quod in illud scriptum non intraret antequam cum suis Episcopis consideraret. Et sic quicquid in generali causa Ecclesiæ & populi egit, penes illum remansit.

